

Naročnina listu:

Celo leto . . . K 50—
Pol leta . . . „ 26—
Četrť leta . . . „ 13—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . „ 66—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne pettivrste
pri večkratnih oznanilih
— popust —

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

78. številka.

Maribor, dne 21. julija 1920.

Letnik XII.

Črna internacionala.

Beseda „internacionala“ je iz latinščine in po-
meni v našem jeziku „mednarodna družba.“ Vedno se
govori o „rdeči internacionali“, to je o mednarodni
družbi vseh socialistov in komunistov. Ti gospodje
pravijo, da stoje na mednarodnem stališču, a vendar
ne morejo spraviti skupaj nobene internacionale. Ta-
koj, ko sta Juda Marks in Lasal ustvarila socialis-
tično stranko, sta tudi ustanovila „prvo internacio-
nalo“, ki se je pa kmalu razbila. Pozneje se je usta-
novila „druga internacionala“, ki je pa bila mrtvo-
rojeno dete in se ni mogla razviti. V zadnjih časih
sta Lenin in Trockij ustanovila „tretjo internacio-
nalo“, ali komunistično mednarodno družbo, ki se pa iz
lahko razumljivih razlogov ne more udeleževati po
vseh državah in kaže že sedaj v sebi seme razkola.
Tako sedaj pravzaprav nikdo ne ve, koliko imamo
rdečih internacional. Nekateri sanjajo še o drugi,
drugi bi hoteli udeležiti tretjo, tretji govorijo o če-
rti, vsi izjavljajo, da so internacionalni, a vendar
se ta internacionala nikdar ne more udeležiti v ži-
vljenju.

Ravnokar je završal po slovenskem naprednem
časopisju krik o nevarnosti „črne internacionala“,
namreč katoliške mednarodne družbe. V Mariboru se
prireja orlovski tabor in grozi nevarnost, da se tam
izleže „črna internacionala“, na vsak način bo pa
tabor nekaka manifestacija za to družbo. Pravzaprav
krik o nevarnosti črne internacionala ni nov, izlegel
se je že jako davno, še v onih časih, ko je v Avst-
riji brezpogojno vladala „zlata internacionala“, to je
družba mednarodnega in breznarodnega svobodomi-
selnega kapitalizma. Toda ravno o tej internacionali,
ki je povzročila našemu narodu z gospodarskega,
narodnega in moralnega stališča tako veliko škodo,
kot nobeden drug sistem, se je med nami govorilo in
pisalo zelo malo.

V začetku ustavne dobe je v Avstriji zavladal
takovzani liberalizem, ki se je drugače tudi imenoval
„der Freisinn.“ Bil je avstrijsko-centralističen do
skrajnosti, v narodnem oziru hudo nemškutarski, v
verskem svobodomiseln. Takrat se je pričela za naš
narod zelo žalostna doba. Narodna meja se je priče-
la krčiti strahovito. Na Koroškem in na Štajerskem
so se ponemčili kraji, katerih ni zamogel raznaroditi
poprej vladajoči sistem nemškega fevdalizma celih
tisoč let. Naše delavske množice, ki so se radi sla-
bih razmer na deželi in na kmetih selile v mesta in
v obrtne kraje, so ali propadale moralno popolnoma,
ali pa vstopale v socialno demokracijo, ki je bila pod
nemškim vodstvom in je ob enem ponemčevala. Naš
kmetijski stan, ki je jedro našega naroda, je lezel gro-
zovito v dolgove, posestva so prihajala na boben, le-
pe kmetije se zadolževale, kmetstvo ljudstvo radi rev-
ščine propadalo telesno in duševno. V teh žalostnih
časih, ko je po Avstriji vsepovsod vladala zlata in-
ternacionala, zagnala je, da bi obrnila pozornost od
svojega škodljivega delovanja, krik zoper nevarnost
„črne internacionala“ ali klerikalizma.

Naše svobodomiselnstvo je silno malo napredno.

Živi še popolnoma v idejah izpred 70 let in premle-
va tako rado fraze, ki so se porajale ob njegovem za-
četku. Tako je tudi sedaj pogrelo staro frazo o ne-
varnosti katoliške, ali kakor jo imenujejo, „črne in-
ternacionala.“ V resnici pa črne internacionala ni,
in je nikdar ni bilo. Bili so sami poizkusi, da bi se
ustanovila, a brez znatnejših uspehov. Krivda, da se
ni mogla razviti, je bila predvsem v nesrečnem sis-
temu, ki je vladal v Avstriji, kakor tudi po mnogih
drugih evropskih državah. Cerkev in vera ni bila
svobodna, bila je vklejena od države, ki jo je hote-
la izrabljati v svojo službo. Toda tudi ti slabi poiz-
kusi, da bi se ustanovil neki sporazum med katoliški
različnih narodov, je bil za nas tudi z narodnega in
gospodarskega stališča koristen in je rodil mnogo le-
pih sadov. Najboljše prijatelje, katere smo imeli v
Avstriji, imeli smo v nemških katoličanih, možje kot
Štajerski Karlon, tirolski Treuenfels, kranjski Hohen-
wart in drugi so bili naši veliki dobrotniki in vse na-
rodne pridobitve smo pridobili z njihovo pomočjo. A
obratno so pa nemški svobodomiselniki bili vedno naši
najhujši nasprotniki. Ko so nemški krščanski social-
ci razbili to sodelovanje, so se tudi za nas pričeli hu-
di časi.

Mi ne moremo vedno ostati odrezani od široke-
ga sveta, in živeti v sovraštvo s celim svetom. Sedaj
moramo gledati, da zopet obnovimo stike s sosednji-
mi narodi in iščemo vezi, ki nas družijo z njimi. To
se pravi, postajati moramo internacionalni (medna-
rodni). S tega stališča odobrujemo, ako iščejo socia-
listi in komunisti stikov z internacionalo. Odobruje-
mo vsako strujo, društvo, korporacijo in stremljenje,
ki dela vezi s kulturnimi narodi. Naši umetniki naj
se družijo s tujimi umetniki na mednarodni podlagi,
turisti s turisti, športovci s športovci, znanstveniki z
znanstveniki. Vsaka internacionala je dobra in kori-
stna, širi naše obzorje in kulture, pridobiva prijate-
lje, izpodbija predsodke, pripravlja tla za gospodar-
ski in kulturni napredek.

To velja seveda v polni meri tudi za katoliško,
ali če hočete „črno internacionalo.“ Povemo narav-
nost, da bomo morali začeti iskati stikov tudi pri —
nemških katoličanih, pri katerih bomo brezdvoma na-
šli več pametnega razumevanja, kakor pa pri nemš-
kih svobodomiselnih. S celim svetom ne moremo biti
vedno skregani in ako bi se nam res posrečilo, da
ustvarimo katoliško internacionalo, bi nam morala
biti narod in država samo hvala.

Samo ena internacionala je odločno škodljiva,
in se bomo zoper njo borili z vsemi silami, in to je:
zlata internacionala, oni gospodarski sistem, iz ka-
terege se je izlegla tudi slovenska napredna stran-
ka. Povzročila nam je že v preteklosti dovolj gorja in
zlega, občutil jo je naš kmet, delavec in malomeščan,
pa bi tudi v bodoče izvrševala svoj kvarljivi vpliv,
ako se razvije. Povemo torej jasno in odločno: vsako
internacionalo pozdravljamo, katoliško internacio-
nalo hočemo, zoper zlato internacionalo se bomo borili
z vsemi silami.

navtskega polka, ki je bilo pripravljeno, da odkora-
ka proti nam, je povežalo svoje častnike, postavilo si
je na čelo albanske častnike in odkorakalo proti Va-
loni. V enem samem tednu so morali Italijani izpra-
zniti vso Albanijo ter so pri tej priliki pretrpeli še
večjo sramoto kakor v Abesiniji sami. General Gari-
baldi je moral počakati s svojo ekspedicijo. Sedaj pa
poizkuša italijanski minister Aliotti, da bi vstale po-
miril z zlatom ter jih zopet naščuval proti Srbiji. Po-
sebnost zalaga z zlatom stare odpadnike Bairam Zuri-
ja, Jusuf Eleša in Ahmed bega, da bi jih pridobil
za nov napad na naše ozemlje ter dv bi napravil to,
česar Italijani sami ne zmorejo.

LDU. Reka, 18. julija. Po informacijah iz
krogov veškega „Consiglio nazionale“ so administra-
tivne oblasti v pondeljek soglasno z d'Annunziem in
z reškimi oblastmi začele preiskovati glede prvih 100
Jugoslovancev, ki jih hočejo izgnati. Ta svoj korak
temeljujejo s tem, da so njihovo bivanje na Reki do
danes dobrohotno trpele, da pa njih delo za jugoslo-
vansko propagando pomenja veliko nevarnost. 80 od
te stotine je bilo že obveščenih o tem, da je njih iz-
gon v teku. Za one Jugoslovane, ki so reški rojaki in
za druge, proti katerim niso doslej podvezeli še nobe-
nih korakov, pa si izmišljujejo, na kak način bi one-
mogočili njih bivanje na Reki.

LDU. Beograd, 19. julija. Po zadnjih infor-
macijah izhaja, da je bil napad na Narodni dom v
Trstu že oddavna pripravljen in dobro organiziran.
Demonstrantje so dobili v to svrhu veliko množino go-
rinskih snovi, bencina in petroleja (iz bližnje vojašni-
ce). Italijanski demonstrantje so hudo pretepli tudi
tajnika jugoslovenske delegacije v Trstu, dr. Antona
Novačana.

LDU. Split, 19. julija. V Sibeniku so Italia-
ni zaprli kakih 50 Jugoslovencev in jih trpinčijo v je-
čah. Njih krik se čuje vso noč. Razburjenje in ogor-
čenje je po vsej deželi veliko.

LDU. Beograd, 18. julija. Vlada je po svo-
jem poslaniku v Rimu, g. Antonujeviču ponovno sto-
rila korake radi dogodkov na Reki, v Trstu in v
Zadru.

Italija.

LDU Beograd, 19. julija. „Balkan“ prinaša
naslednje izvirno poročilo iz Tirane: Ves trud baro-
na Aliottija, da izčisti situacijo v Albaniji ter da iz-
boljša italijansko politiko v Albaniji, je ostal brezus-
pešen. Clani začasne vlade v Tirani ne verujejo in
ne zaupajo Italijanom. Položaj je še vedno resen. I-
talijanska vojska v Albaniji je vsak trenutek izpo-
stavljena nevarnosti, da bo napadena in uničena.
Pred kratkim se je n. pr. italijanska posadka v kra-
ju Tepeleni z majorjem Galcinijem vred predala Al-
bancem. Blizu Valone so zajeli Albanci približno 800
Italijanov ter jih odgnali kot vojne vjetnike. Albanci
razpolagajo s 6000 vojaki, ki so izvrstno oboroženi in
dobro preskrbljeni s strelivom.

LDU Beograd, 19. julija. Iz Rima poroča-
jo: Bataljon bersaljerjev v Mantovi se je branil oditi
v Albanijo, akoravno so častniki prosili vojaštvo in
nazadnje obečali, da jih ne bodo poslali v boj, tem-
več samo na kantoniranje. Vsi napori častnikov so
bili brezuspešni in vojaki so ostali v svojih vojaš-
nicah.

LDU Beograd, 19. julija. Poroča se, da je
italijanska vlada prepovedala izvoz sukanca iz Itali-
je. Vsled tega se bo na mejah vršilo točno pregledo-
vanje in konfiscirala vsaka množina sukanca, pred-
no potniki zapuste italijansko ozemlje.

Pri pogajanjih v Spaji se je določilo,
da dobi Italija kot odškodnino za svoje v vojni poš-
kodovano trgovsko brodovje vse bivše avstro-ogrške
trgovske ladje, katerih vrednost se bo odpisala od ob-
novitvene svote.

Avstrija.

Avstrija se je brzojavno pritož-
la na vrhovni svet radi kršitve mirovne pogodbe od
strani Jugoslavije. V brzojavki navaja, da Jugosla-
vija kljub ratifikaciji saint-germainске mirovne po-
godbe še vedno ni izpraznila: Radgone in Špilja,
krajev med Muro in koroško mejo, ki ostanejo avst-
rijski. Nasprotno pa je Jugoslavija zasedla apaško
kotlino.

Madžarska.

LDU Beograd, 19. julija. Iz Subotice jav-
lja: Od časa, ko je v madžarskem parlamentu po-
dal minister za narodno obrambo Karel Soos ono dr-
žno in izzivajočo izjavo, se pripravljajo Madžari na

Politične vesti.

Jugoslavija.

LDU Beograd, 19. julija. Te dni se bo-
de končno rešilo vprašanje, ali bo regent pose-
til še ta mesec Sarajevo, Mostar in Dubrovnik, ali pa se bo
vsled zunanjih razmer odgodilo njegovo potovanje za
nekaj časa.

Beograjska vlada se je odločila, da se
pritoži radi italijanskega nasilja v zasedenem ozem-
lju napram Jugoslovancem pri zavezniškem vrhovnem
svetu.

Naše Narodno predstavništvo se je bavi-
lo z drugim čitanjem volilnega zakona, ki je bil spre-
jet z istim besedilom kot v prvem čitanju.

LDU. Beograd, 19. julija. Na današnji seji
ministrskega sveta, ki je trajala od 10. do 13. ure se
je nadaljevalo proučevanje vprašanja o rekonstruk-
ciji pokrajinskih vlad. Reševala so se tudi nekatera
druga tekoča vprašanja, med drugimi tudi vprašanje
državnega posojila beograjski občin.

Kongres organiziranih in neorganiziranih
kmetovalcev iz cele Jugoslavije se bo vršil v Beo-
gradu 1. in 2. avgusta. Na kongresu bodo obravna-

vali stanovske in programatična vprašanja, vzšile se
bodo tudi volitve glavnega izvršilnega odbora.

V Beogradu se vrši te dni tudi učiteljski
kongres jugoslovenskega učiteljstva.

Pri nadomestnih občinskih volitvah v
Zagrebu je glasovalo 3290 volilcev, od teh je bilo ve-
ljavnih 3177 glasov. Listina dr. Politea je dobila 1
mandat, Hrvatska zajednica 13 mandatov, frankovci
5 mandatov, seljačka stranka 1 mandat.

Zasedeno ozemlje.

LDU. Beograd, 19. julija. „Politika“ je do-
bila naslednje poročilo iz Rima: Sedaj se doznava-
jo podrobnosti o zarotah, ki so jih dolgo pripravljali I-
talijani, da bi oškodovali našo mlado kraljevino. Ita-
lija je bila pripravljena, poslati v Skadar svojega ge-
nerala Garibaldija, ki bi se bil imel postaviti na čelo
vojski, sestavljeni iz pristašev bivšega črnogor-
skega kralja Nikite. V Albaniji so sestavili arnavtski
polk, ki so mu poveljevali italijanski častniki. Gotovi
krogi so prepričani o tem, da Madžarska in Bolga-
rija ne bi ostali prekrižanih rok, kadar bi bilo vse
gotovo. Italija bi nam tedaj nastavila rož na prsi in
zahtevala bi direktna pogajanja ter nam diktirala po-
goje. Medtem pa je došlo v Albaniji do vstaje, ki je
pokvarila Italijanom ves načrt. Vojaštvo prvega ar-

novu vratolomnost. Zadnjih pet dni je došlo iz notranje Madžarske na našo mejo več kot 10 vlakov vojaštva in vojnega gradiva. Vojaštvo je zasedlo vse obmejne madžarske vasi na črti Kis-Szallas, Kecke-
met in Veles-Szallas. Madžarsko orožništvo na meji je ojačeno z novimi oddelki pehote in konjeništvu. Se vedno dohajajo vojaški vlaki.

Rumunija.

LDU Beograd, 19. julija. Iz Bukarešte javljajo, da so podvzeli Rusi napram Rumuniji ofenzivo ter da so že vkorakali v Besarabijo.

LDU Beograd, 19. julija. Iz Velikega Bečkereka javljajo, da so ruski boljševiki začeli prodirati v Besarabijo.

LDU Beograd, 19. julija. Iz Velikega Bečkereka javljajo, da je vsled velike nevarnosti zaradi nastopanja ruskih čet rumunska vlada odredila mobilizacijo.

Poljska.

Poljska šlaheta. Voja z Rusi poteka za Poljake zelo neugodno. Voditelji poljske države so se zaračunali in brez potrebe spustili v pustolovščino, ki spravlja v nevarnost obstoj države. Ljudje, ki razmer ne poznajo čisto nič, prihajajo s trditvami: To je krivda poljske šlahete (plemstva). V resnici je ravno obratno. Načelnik poljske države je Pilsudski, voditelj poljskih socializmov; ministrstvo, ki je vladalo ob izbruhu vojne, je bilo sestavljeno iz socialistov in kmetskih radikalcev. Ravno ta vojna nam je nov dokaz, da tudi socializem ne izključuje vojne. Na eni strani vladajo komunisti, na drugi socialisti, pa so začeli med sabo vojno s tako velikim naporom in navdušenjem, da ne more biti večjega v nobeni fevdalni ali buržoazni državi.

Rusija.

Ruska vlada je naznanila britanski, da odklanja vsako intervencionalno vmešavanje entente v rusko-poljski spor. Rusija bo sklenila s Poljsko samo mir, samo Poljaki morajo prositi zanj.

Ljening zahteva, da se vršijo mirovna pogajanja med sovjetsko rusko vlado in tudi sovjetsko v Varšavi in z nobeno drugo.

Ljening poziva slovanske države, naj uveljavijo tudi one svoje sovjetske vlade. Ljening domneva sedanji položaj, ko je Poljska poražena, za dokaj ugoden za izmenjavo sedanjih slovanskih vlad s sovjetskimi.

Dnevne vesti.

Slov. srce odprti se! Pred 14 dnevi je apeliral podpisani oddelek poverjeništvu za socialno skrb na slovensko javnost, da bi ista priskočila na pomoč ubogi stradalci deci na Dunaju. Na oni poziv se je prijavilo 172. Se enkrat apeliramo na slovenske družine, da bi sprejele za čas počitnic stradalci slovensko deco z Dunaja v brezplačno oskrbo. Za zgled naj nam bodo Čehi, med katerimi se je priglasilo na prvi poziv Češkega srca za sprejem češke dece z Dunaja — 10.000 družin. Prijave sprejema do 26. julija — Poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani, oddelek za zaščito dece in mladine.

Za častnega občana je izvolila občina Gornja Sv. Kungota g. okrajnega glavarja dr. Srečko Lajnšiča in generala Rudolfa Majstra v znak velikih zaslug, ki sta si jih stekla oba gospoda ob preobratu za osvoboditev naših obmejnih krajev. Enak sklep je napravila občina Plavč pri Svečini.

Osebnost. G. Joško Slobodnik, topničarski podporočnik v Mariboru, je sprejet v skupno armado. G. Slobodnik je eden tistih odličnih Slovencev, ki so s svojo krepko in neustrašeno voljo sodelovali pri osvoboditvi Maribora. V znak njegovih velikih zaslug za vzdrževanje reda ob preobratu je bil ta odlični naš rojak kmalu po ustanovitvi Jugoslavije povzdignjen od podčastnika v častniški stan. Sedaj ga je dohitelo drugo odlikovanje. Čast komur čast!

Naše čete zasedle apačko kotlino. Bataljon mariborskega pešpolka pod vodstvom g. majorja Petkoviča je zasedel apačko kotlino.

Osebnosti in tovarni promet na progi Spilje — Radgona je ustavljen, ker so Nemci razdrli progo med Radgono in Spiljem.

Neverjetne nemške laži. „Kärntner Tagblatt“ od 13. t. m. prinaša sledečo laž, katero prinašamo zaradi verjetnosti, da je res tiskana, dobesedno: „Prinzregent Alexander in Marburg. Dr. Mravljak in Marburg verlangte beim Regenten Alexander vorgelassen zu werden. Nach langem Für und Wider gelang es ihm, dies durchzusetzen. Mravljak begrüßte Alexander im Namen von 20.000 deutschen Marburgern. Hierauf Alexander: „Was, 20.000 deutsche Marburger und nicht eine einzige deutsche Fahne? Erkennt ihr mich denn nicht als euren Herrn an?“ Mravljak gab ihm die kurze Aufklärung, warum und wieso das deutsche Marburg jetzt ein slawisches Gewand trage. — Die Abfahrt von Marburg war für 6 Uhr nachmittags bestimmt, doch verließ Prinzregent Alexander plötzlich schon um 4 Uhr Marburg, um welche Stunde slawische Flugzetteln mit dem Inhalte: „Hier wirst du deinen Tod finden“, aufgefunden wurden.“ — Kommentar k tej od prve do zadnje črke zlagani notici si naj napravi vsak čitatelj sam. S takimi lažmi propagirajo naši sosede nemštvo na Koroškem.

Jugoslovanski Bismark. Kakor je imela Nemčija svoj čas ministra in kancelerja znanega kneza Bismarka, ki je napovedal katoliški Cerkvi boj do

skrajnosti, deloma izvedel ločitev države od Cerkve, zapiral šole in nadškole, ki so se mu upirali, kakor n. pr. nadškola pozneje kardinala Ledochowskega na Poznanjskem, tako se tudi že pri nas v Jugoslaviji pojavlja minister — Bismark II. Pred dnevi se je namreč podala deputacija udruženja srbske duhovščine k ministru za verstvo Marinkoviću ter ga prosila za zboljšanje gmotnega stanja siromašne srbske duhovščine. To priliko je porabil naš Bismark, ter naglašal, da se bo morala ločiti Cerkve od države, uvesti civilna poroka in sekvestirati vse samostanske imetje. Ta izjava našega demokrata-ministra, ki se hoče ovenčati z lavoriko kulturnobojnega Bismarka, je izzvala med srbsko duhovščino veliko razburjenja. Upamo, da bo izid prihodnjih volitev obračunal s tem kulturnobojnim ministrom!

„Ena odaritosrčna.“ Zlobnemu zavijaču, ki se v „Domovini“ štev. 76 z dne 14. julija t. l. norčuje iz slovenske pobožnosti, kliče: Kakor rabite vi, zoperniki božji, najmodernejša sredstva zoper Kristusovo kraljestvo, z isto pravico naj se jih poslužujejo i verni za obrambo svojih svetinj. Uprav listi liberalnega kalibra nas naravnost pozivljajo iz rezerve in kličejo na mejdan za pravice sv. Cerkve. Nehote liberalci sami priznavajo, da se v svojem peklenkem boju zoper vero ne bojijo toliko molitve, posta in miloščine pobožnih Slovencev, kakor njih krščanskega glasovanja ob volitvah. Kaj ne? Torej sami date prav priznate, da je treba dandanes značajnemu kristjanu ne le tiho moliti, marveč tudi prav voliti!

„Domovina“, ki je dobesedno prestavila (štev. 76) članek nemških listov o dr. Steinach-ovi teoriji o „pubertetni žlezi“, naj še priobči članek „Meine Verjüngung — iz dnevnika starega generala.“ Najde ga v 189. številu dunajske „Volkszeitung“ kmalu za gori navedenem. Uživajo naj sebi primerno duševno hrano njeni čitatelji. Ona svoje že pozna, česa so potrebni ali kaj jim prija.

Človekoljuben grof. Grof Schönborn iz Slivnice pri Mariboru je obstrlel 14. t. m. zlovsko puško v ramo in nogo 14letno dekle. Govorijo, da je storil grof to namenoma. Grofovsko dejanje že preiskuje državno pravdnštvo. G. grof iz Slivnice misli, da še grofuje v srednjem veku in da lahko dela z ljudmi, po svoji razbrzdani grofovski volji. Klofute, bree in grofovski izrazi: Windischer Hund! so pri tem gospodu na dnevnem redu. Upamo, da si bo tega človekoljubnega grofa naša kmetska Jugoslavija ogledala malo natančneje.

Središki Sokoli štrajkajo! Nismo si mogli drugače razlagati dejstva, ker je sokolski načelnik korakal sam brez čete na kraljev rojstni dan k maši, kakor da Sokoli štrajkajo. Le tega ne vemo, ali zoper mašo ali kralja? Čudno se nam je tudi zdelo, da je naš samostojni župan, ki je ob priliki sokolskega izleta pokazal toliko vnemo za zastavo, zdaj pozabil na iste. Zastava je namreč ta dan visela zopet samo na Društvenem domu in na šoli. Liberalni patentpatritjoti so to pot dejansko pokazali, da so tudi v tem oziru hinavci!

Amerikanski pozdrav našim voditeljem in Orlom. Uredništvo „Straže“ je prejelo iz Amerike sledeče vrste: „Želimo Vam obilo uspeha pri Vašem podjetju. Krepko branite načela naših najdražjih svetinj kot dosedaj, tako, da se še boljševikom več sanjalo ne bo, kedaj v Jugoslaviji priti do veljave. Mi tukaj zelo želimo, da bi se razmere v Jugoslaviji do dobre izboljšale, da bi zopet kmalu nastale redne. Ako bodo ostali katoliški možje na krmilu, se jim bo to gotovo kmalu posrečilo. Našim neustrašenim Orlom pa kličevo preko širnega Oceana krepki: Ziveli! — S spoštovanjem udani Ludovik Košnik, Chicago, Ill.

Selitve so zdaj tako drage, da jih razven vojnih dobičkarjev malokdo zmore, ako mu ne priskoči na pomoč država, kakor: uradnikom, profesorjem in učiteljem. Duhovnikom je ravnateljstvo državnih železnice v Inomostu obljubilo v obzira vrednih slučajih selitvene stroške znižati ali celo spregledati. Menda bi isto ukrenila tudi ravnateljstva naših železnice na vsakokratno posebno in utemeljeno prošnjo navadno itak nepremožnega duhovnega selivca. Vederemo.

Dijaki, pozor! Kakor vse kaže, hoče vlada v Beogradu dijake popolnoma zatreti. Ministrstvo prosvete je izdalo odredbo, glasom katere mora plačati za šolsko leto 1920—21 (in gotovo za druga leta tudi) vsak dijak brez izjeme šolnino in sicer nižji razredi 20 dinarjev, višji pa celo 40 dinarjev! Ali ni to malo preveč? Še v Avstriji ni bilo treba vsem plačevati šolnine, sedaj bi pa morali in še celo tako visoko! Če je že treba plačevati, zakaj pa morajo plačati višji razredi polovico več, kot nižji? Ali imajo mogoče polovico več koristi? Sploh pa kje bo dobil reven dijak, ki mora itak tako drago plačevati stanovanje, denar za šolnino? Treba je proti temu nekaj ukreniti. Najbolj pripraven kraj je menda za to Maribor, kjer pride večina dijakov skupaj ob priliki orlovskega tabora. Torej pripravite se! Pa tudi proti visokošolcem je že nekaj odredila!

Prekmurški srednješolci. Letos je že študiralo več prekmurških srednješolcev v Sloveniji. Začetek je bil silno težak. Težavo jim je delala slovenščina, nemščina, grščina in latinščina, torej vsi jeziki, ki se uče na slovenskih gimnazijah. Znali so samo le madžarščino, ki je pa več ne potrebujejo. Kljub temu so dobro dovršili. Iz slovenščine in nemščine se ni od njih toliko zahtevalo, iz drugih predmetov pa so dobili deloma poskušnje. Maturo z odliko sta napravila dva Prekmurca, g. poročnik Josip Godina in narodni legionar g. Jerič Ivan. Ta g. Jerič je študiral privatno pet gimnazijskih razredov na madžarskih gimnazijah, letos je napravil tri razrede v St. Vidu pri Ljubljani.

Utonil je 15. t. m. pri kopanju v Pesnici gojenec H. letnika mariborskega državnega učiteljskega Joško Čepič. Bil je vseskozi priden in vzgleden dijak. V soboto smo ga spremili k večnemu počitku na pokopališče Sv. Marijete ob Pesnici. Ob zahajajočem solncu mu je govoril ob odprtem grobu ganljivo slovo začasni ravnatelj učiteljskega I. K. Vreže. Učiteljski zbor in dijaštvo je zastopal njegov prof. Schaup. Globoko potrtem staršem, braioma in sestram naše sožalje nad izgubo tako blagega in nadbudnega sina in brata!

Iz Marenberga se narodno zavedni Slovenci pritožujejo, da obdrži občina tako dolgo velenemškega uslužbenca kot občinskega slugo. Sprememba bi že bila enkrat na mestu, tembolj, ker dotični gospod ne razume besedice slovenski, opraviti pa ima skoro vsaki dan v vsaki hiši. Vsi Slovenci do najvišjega gospoda se morajo torej zopet — kakor nekda — poniževati s slugo do germanskega čebljanja. Zalostno! Z lepim Nemcem ne boste pridobili.

Iz Velenja se nam hvaležno poroča, da je na državni progi Celje—Dravograd železniški promet zopet upostavljen kakor pred vojsko in da so zveze zelo primerne in ugodne.

Za invalide. LDU Beograd, 19. julija. Z oziranjem na težki položaj invalidov je prometni minister odredil, da so vse restavracije in kavarne na železniških postajah in parnikih v prvi vrsti na razpolaganje invalidom.

Planinski tabor v Železni Kapli in velik izlet na Ojstre (Obir) pripravlja za 15. avgusta Mariborska podružnica Slovenskega Planinskega Društva. Podrobnosti slede.

Izgubljen in najden denar. Nekdo je izgubil K 8000 na poti od Leiteršberga do Pesnice. Izgubljeno denarno svoto je našla zadnji petek Amalija Pavalec iz Pesnice, kjer se naj vpraša po denarju.

Obrtna razstava v Zagrebu. Društvo „Hrvatski radiša“ v Zagrebu namerava od 18. avgusta do 3. septembra t. l. prirediti pod imenom „Radišin zbor“ obrtno razstavo, da pokaže domačemu in tujemu svetu stopnjo, na kateri se danes nahaja naša obrt, in zlasti tudi domača obrt; po možnosti tudi stanje industrije, trgovine in novčarstva, šolstva in higijene, naših zdravilišč, letovišč ter prirodnih krasot Jugoslavije.

Borza. LDU Beograd, 19. julija. 20dinarski komadi v zlatu 23.80—24.10, francoski franki 138—145, dolarji 16—16.50, italijanske lire 102—108, bolgarski levi 37.55—38, nemške marke 47—47.23, rumunski lei 51—52, čehoslovaške krome 38—39.50, avstrijske krome 0—10; devize: Pariz 124—127, London 60—62, Novi Jork 16—0, Dunaj 10—10.50, Praga 39—40, Zeneva 270—275, Berlin 42—44, Rim 90—94.

Gostilna s trgovino v prometnem in prijaznem kraju mariborskega okraja takoj na prodaj. Pojasnila daje iz prijaznosti tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru. Slovenski kupec, oglasite se!

Mariborske vesti.

Konstatiramo, da je „Mariborski Delavec“ v soboto 17. t. m. precej pobesnel. Blizajoči se I. slov. orlovski tabor v Mariboru ga vznemirja vedno bolj, nanj bruhajo žveplo in ogenj. Nas puščajo sveda vsi njegovi izbruhi hladne, naj še maha toliko okoli sebe. Uverjeni smo že tudi vnaprej, da se bo spozabljaj vsak dan bolj, da bo zmetal na nas in na I. slovanski orlovski tabor vse najgrše blato. Povemo mu, da mu ne bo škodoval s tem niti najmanj; kakšno sodbo pa hoče o sebi in svojih ljudeh, je njegova reč. Ako se v dneh I. slovanskega orlovskega tabora mesto Maribor okraji in se razobesijo zastave, je tudi stvar vsakega posameznika. Krajevni taborski odbor je storil s tem, da je obvestil prebivalstvo o prihodu inozemskih gostov v Maribor, le svojo dolžnost in prosil, če je kaj na tem, da se primerno pozdravi, kakor je pač navada med količjak strpnimi oficieri. Vsakemu pa je pripušeno na prosto voljo, kaj bo storil. Ako pa so že samo prošnje in opozorila v obeh nasprotnikov zlo, potem seve je tudi to zamera in „nasilje.“ Da pa je v vaših očeh „klerikalec“ le kvarljivec z vsemi slabimi lastnostmi besednega zaklada, to vemo in zato nam niso in ne bodo vse vaše „konstatacije“ nove. Srečna vam pot pri nadaljevanju!

Zopet konstatiramo, da je načorgal sobotni „Delavec“ sledeči stavek: „Za to bomo skrbeli mi (JDSarji), bodo skrbeli narodni socialisti (novinar Franjo Pirc), socialni demokrati in komunisti. Konstatiramo, da se druži mariborska JDS s komunisti. Ta nova zveza se bo menda imenovala „zelena internacionala.“

„Mariborski Delavec“ je zopet enkrat prav pošteno lopnil po zraku s svojo trditvijo, da je dopisnik naše notice o nekem lepem Franju (on sam ga imenuje „lepi človek Pirc“) istočasno tudi duševni oče nekih podobno se glasečih notic v drugih mariborskih listih. Po naši informaciji to ne odgovarja resnici. Da se nahaja dopisnik naše notice v Cirilovi tiskarni, ne zanikamo. Predbaciova nam, da imamo svoje dopisnike tudi med socialnimi demokrati. Na to pa ne misli in ne pove, da se nahaja tudi med njegovimi „sotrudniki“ človek, ki je, dasiravno rod Sloven, še vedno eden najagilnejših udov mariborske požarne brambre, ki je ena najzagrizenejših zadnjih nemškutarskih trdnjav in zbirališče nemških narodnjakov v Mariboru, katere čudno in izvijajoče postopanje se je pri zadnjem občenem zboru Jugoslov. gasilske zveze v Ljubljani najostrejšje obsodilo. To-

rej, „Delavec“, ti vidiš pezdil v tujem očesu, bruna v lastnem pa ne. Kakor meni, tako tebi!

Protestni shod in rdečkarji. Italijanska barbarstva obsoja vsak pošten Slovenec, bodisi te ali pa one stranke (škoda, da smo le v nesreči složni). Le naši rdečkarji, katere je prejšnji nemški cesar označil kot „vaterlandlose Kerle“ (brezdomovinske kerlece), so javno kazali, da jim ni mar za lastne brate, in njih trpljenja pod banditskimi Italijani. Ko se je ob priliki četrtkove manifestacije pela naša himna: „Lepa naša domovina“, so vsi sneli klobuke raz glave, le rdečkarji ne. Eni so stali ob strani in vzadi, ter od tam zaničljivo gledali in se rogali manifestujoči množici, le dva taka brezdomovince sta eden za drugim izzivajoče korakala ob hodniku mestne hiše, seveda s klobukom na glavi. Prvemu je nek gospod zbil kapo z glave, a drugemu je neka pogumna gospa storila isto. Kaj čudno se mi je zdelo, da je neki narednik pač hudo gledal rdečkarja, ko je šel tik mimo njega, a se še le tedaj ojunčel klicati: „Dajte mu še eno!“ ko je videl, da mu je gospod menda 20 let staremu izzivaču zbil kapo raz domišljavo glavo. Še nekaj! Ženske pravijo, da soproge naših stražarjev, klepetajo javno, izzivalno in glasno jezik naših najhujših sovražnikov, laških banditov. To je pač javen škandal in ne najdem primernih besed, da bi tako počenjanje dovolj ožigosal. To je javno žaljenje slehernega Jugoslavana in zasluži najostrejšo kazni. Proč s takimi ljudmi! Naj gredo, od koder so prišli, pa hitro!

Nemške in nemčurske gostilne so še vedno kaj privlačne ne samo za Slovence, ki so se še le po prevratu spomnili, da so nekje na Ptujskem polju, v Halozah, na Pohorju ali v Slovenskih goricah rojeni, nego tudi za prave in pristne slovenske korenine štajerskega in kranjskega izvora. Tako menda utajujemo slovenski življenjski, tako pospešujemo slovenizacijo nemških ostankov mesta Maribora! V tem pogledu pač velja samo eno: Slovenci, zahajajte samo k Slovincem!

V mestnem parku, krasu našega mesta, se še vedno nabaja več na pol porušeni spomenikov in tudi nemških napisov. Le spomenik cesarja Jožefa II. je popolnoma izginil in njegovo mesto diči prav okusni cvetlični nasad. Na paviljonu za godbo čitamo napis „Stadtverschönerungs-Verein Marburg“, na drugem bolj tajnem mestu „Für Herren, für Frauen.“ Nekaj spominskih plošč je namazanih s črno barvo. Ti spomini na naše nekdanje jerobostv mora izginiti in to še prej, ko nas bodo posetili slovenski gostje.

Slov.-nem.-slov. deška šola I na Zrinjskega trgu je nekaj posebnega na ozemlju Jugoslavije. Dve tretini je Slovanov, ena tretina Nemcev, pravih in nepravih. Slované se poučuje slovenski, Nemce nemški in povrh še Nemce posebej slovenski. Ni li to čudna šola? Take šole še naša mačeha Avstrija ni zmoгла. Ume se, da je poučevanje na taki šoli sila težavno. Tu ima učitelj dvojno, trojno delo. Od verodostojne strani sem včeraj zvedel, da bo šola radi pomankanja prostora za — policijo ostala še nadalje v teh nenaravnih razmerah. Slovenski starši! Zahtevajte in to že zdaj, da se ne bodo že novinci morali učiti nemški zaradi par Nemcev in otrok slovenskih odpadnikov. Jaz javno izrečem, da ne dam svojih 2 otrok v to šolo, če se ne bo Nemce spravilo kam drugam. Stari muzej se naj izprazni in prostora za šole bo dovolj.

Maribor—Herta 3:4. 18. t. m. se je vršila tekma med navedenima kluboma, ki je nudila obojestransko celo lepo igro. Igralo se je tair z zelo ostrim tempom. Kot vedno je pa občinstvo renegatskega plemena to prireditev zlorabilo in prišlo je do incidenta, ki je imenoval izvrstnega ljubljanskega sodnika „kranjsko svinjo.“ Navzoči srbski vojaki so prišli braniti čast poštenega slovenskega človeka. Nastane zmešnjava in strah se polasti nemškega občinstva, ko je opazilo, da so vsi izhodi zasedeni od Srbov. V paniki, ki je zavladala, je ukradel nekdo odborniku „Maribora“ kolo, ko je vse iskalo zaledja za drevesi. Po dolgem času se posreči igro nadaljevati, ki konča v ostrem boju sredi polja. Tako je prešlo burno popoldne na športnem igrišču in zopet je imel Slovenec, igralec Ogrizek, čast si obrisati nemški pljunek z vrata kot nekdanj pred ano 1918, ko je stražila Marburg k. k.

Utonil je že zopet mladi deček v Dravi in sicer včeraj 20. julija v bližini dravskega broda na Pobrežju. Bil je sinček nekakega mlinarja, stanujočega na Pobrežju. To je v kratkem času že tretji žalostni slučaj, da izginejo dečki v valovih Drave. Nam se zdi, da so tu raznorazni utopljenec krivi tudi policija, da ne razumujejo in ne prepoznajo na prostem kopajoče otroke na tem nevarnem mestu. Pri državnem mostu stojijo po večini kar štirje stražarji, da ga nikdo ne odnese, pri železniškem mostu, kjer se mladina koplje, pa nikogar ni. Straža, stori tudi tukaj svojo dolžnost, da ne bo toliko nepotrebnih nesreč in tudi ne toliko nepotrebnega zabavljanja čez državno policijo!

Nesreča. Pri prevažanju velike, čez 5000 kg težke železne blagajne mariborske Jadranske banke iz gornjih prostorov v spodnje prostore se je utrgala škripčeva vrh, vsled česar je težka blagajna padla na tla ter pri priči ubila Feliksa Hirschmana, Jožefa Grandoškega pa tako težko poškodovala, da je pri prevozu v bolnišnico umrl. Oblast, primi pošteno krievca te nesreče!

Tržno nadzornišvo v Mariboru. V pretečenem tednu so izsledili tržni revizorji šest strank, ki so prodajale z vodo mešano mleko. Proti krivcem se je

uvvedlo kazensko postopanje. Radi prestopka mestnega tržnega reda so bile kaznovane štiri stranke. Radi navijanja cen pri sadju je bilo sedem pritožb. — Stranke se opozarjajo, da vrši mestno tržno nadzorstvo preiskave mleka itd. brezplačno in se vabijo, da vse nedostatke na trgu in v različnih prodajalnah takoj prijavijo.

Organizacija vojnih invalidov za Maribor in okolico priredi v nedeljo, dne 25. julija popoldne na vrtu gostilne „pod Pohorjem“ g. Mihaela Živec na Pekrah veliko vrtno veselico v prid vojnim invalidom, vdovam in sirotam za Maribor in okolico.

Dopisi.

Pobrežje pri Mariboru. Pri nas se dogajajo prav čudne stvari. Zaprli so pred nedavno gostilno Lovec na Cesti na Brezje št. 15. Gostilničarja in čevljarja Loveca pa, ki menda sploh nima gostilniške koncesije, so pa ravno isti čas potegnili v preiskovalni zapor. Javnost je prav radovedna, kaj se li tu godi in prosi razne „odločujoče“ mogočnjake na Pobrežju, za pojasnitve te zadeve. Tudi druge delikatne stvari se čujejo že celi čas o teh ljudeh. Kaj je na tem resnice?

Grušova pri Sv. Marjeti. Tukajšnji občinski odbor je v svoji zadnji seji sklenil črtati učitelja g. Mirko Vauda iz seznama častnih občanov.

Ormož. Gerent naše občine že tretji mesec ne skliče občinske seje, pričenel je vladati s § 14, kakor nekdanja Avstrija. Kakor slišimo, je tudi sam nastavlil novega občinskega tajnika, pa ga bo tudi sam plačal. Doba absolutizma je svoj vrhunec prekoračila in se z brzimi koraki bliža koncu. Pravica in resnica zmagujeta!

Središče. Središče je sokolsko, smo dejali veselih src. Zastave, cvetje, zelenje, tako vpije zmagovalno dopisnik „Ptujkega lista“ v sladki omami si misleč, da je Središče res brezversko liberalno. Ali je Središče sokolsko ali ni, to bo pokazala bodočnost. Da pa bo dopisnik, ki so ga zastave in zelenje tako navdušile, nekoliko treznejše motril položaj, hočem tu navesti nekatera resnična dejstva. Ako je Središče res tako zavedno liberalno, kaj potem treba uradnega pritiska?! Ali je potem potrebno, da je župan neaktiven in porablja v strankarske zadeve občinski boben?! Če je Središče res tako zavedno liberalno, kakor to dopisnik domneva, potem bi naj Središčani iz lastnega nagiba izobesili zastave in okrasili hiše, ne pa, da se jih v to od gotove strani prisili! Sicer pa kljub pritisku pretežna večina Središča ni bila okrašena. Da Vas je torej, g. dopisnik, to zelenje preslepilo, Vam ne moremo zameriti, ampak nepošteno je, da ste zatajili gospodo in poročali, da se je izleta udeležilo večinoma kmetijsko ljudstvo, ko je bilo vendar ravno nasprotno res. Liberalne gospode se je kar trlo; g. dr. Tavčar je alarmiral cel Varaždin in Pluj. To je bila tudi bistvena razlika med orlovskim taborom in sokolskim zletom, da ste imeli Sokoli liberalno gospodo, Orli pa krščansko ljudstvo. Druga zelo važna razlika se je tudi zapazila, da je na orlovskem taboru, kakor je to povdaril liberalni dopisnik, prehitro minila prosta zabava; zato so pa Sokoli seve na svojem zletu izrabili noč. Večerna zabava se je izprevrnila v pravcačo krokanje. Splošno je bilo vse pijano, trezne prikazni so bile izjema. Rajalo in plesalo se je do drugega dne, ko jih je izza griča pregnalo jutranje sonce, v kolikor so jih namreč še noge nosile. Druge onemogle brate so pa usmiljeni samaritani pokrili s smrečjem in jim v znak „zgodnih“ kristjanov postavili križe. Tužna majka domovina, ako ti bodo Sokoli vzgajali deco!

Dijaški vestnik.

XII. redni občni zbor Slovenske dijaške zveze se bo vršil 30. julija 1920 ob 3. uri popoldne v kazini v Mariboru. Vse eventuele resolucije in predlogi naj se dopošljejo najkasneje do 25. julija na Slovensko dijaško zvezo, Ljubljana, II. nadstropje, Ljudski dom. Vsi dosedanji odborniki in predsedniki podružnic podajo svoja poročila tudi pismeno.

I. slovanski orlovski tabor v Mariboru.

Amerikanci pozdravljajo I. slovanski orlovski tabor v Mariboru. Pisarna orlovskega tabora v Mariboru je prejela sledeče pismo iz Amerike: „Slovenska katoliška mladeniška organizacija Orel, Maribor v Jugoslaviji. Ljubi mladeniči! Naše čestitke k Vaši prireditvi in vspeh mednarodnemu taboru evropske mladine. Mi in vsa z Vami združena mladina smo prepričani, da se bo ta slavnost vršila z največjim navdušenjem za Vaše delo, za državo in za Cerkev. Zeleč Vašemu taboru dober vspeh, Vas bratski pozdravljamo. Z odličnim spoštovanjem: Mladeniška sekcija katoliške unije države Illinois. John Handland, predsednik, Effingham, Illinois.

Tabor „Svete vojske“ bo o priliki I. slovanskega orlovskega tabora v Mariboru v ponedeljek, 1. avgusta t. l. v Narodnem domu. Pričetek ob 8. uri zjutraj. — Popoldne ob dveh bo na istem mestu zborovanje „Dobrodelnosti.“ Udeležite se tudi tega zborovanja!

Slovenci širite naše liste!

LISTEK.

Matko Krevh.

Berači.

(Dalje.)

„Prosim kruha. Danes še nisem ničesar zavzil.“

„Nesnaga beraška! Misliš, da se mi mastimo s poticami in s svinjskimi kračami.“

„Samo skorjico kruha prosim.“

Dobil je v resnici skorjico in ničesar več. — Oh, in prišel je še tretji — namreč berač.

„Kaj bi pa zopet ti rad?“

Berač je rame bulil v zrak. Na obrazu se mu je poznalo, da išče kotic — ne za deset let, niti za eno leto ni prosil — umreti je hotel, ker ni mogel živeti. In umreti je hotel pri ljudeh, ne na cesti ali v listnjaku, kakor je navada pri beračih.

Dobrotniki pa so mu nad vse dobrotljivo svetovali: „Pojdi k županu! Tam boš umrl zastoj in potem si rešen vsega hudega. Glej, mi ti želimo dobro; srečno!“

Berač je odšel in je umrl v obcestnem jarku.

Vrstili so se berači kakor otroci ob tepežkanju. Prejemali so dobrote, kakoršnih so bili navajeni odkar so se poprijeli beraške obrti. Ali po lastni krivdi ali po krivdi drugih — o tem berači v svoji potrebi in nagoti niso razmišljali, Dobrotniki pa jim menda ravno zaradi te zanikarnosti niso dali ničesar.

Jezil se je gospodar, zmerjala je gospodinja in z njima vsi, ki so sedeli pri skupni skledi Dobrotne hiše.

„Enemu bi človek dal“, kregala se je gospodinja, „ali število beračev je neskončno.“

„Ne daj nobenemu“, raztogotil se je Dobrotnik.

„Ničesar nam ne bo ostalo“, hudovali so se otroci.

„Na hrani in prislužku smo prikrajšani“, go-drnjali so posli. In Dobrotniki so bili ponosni na hišni primlek in so šli opravičeni spat. — Velika do-brota pa bi bila, če bi smel iti človek spat z zavestjo, da eno leto — kaj eno leto! en dan ne bo nobe-nega berača k hiši. V resnici bi bila to velika do-brota — vsaj za Dobrotnike.

Toda nesreča ne miruje nikoli in tudi Dobrotniki so bili prepričani do golih kosti o tej resnici. Ni bilo dneva, da se ne bi zgasil pri njih berač. Sami so si bili krivi, čemu pa so si postavili hišo ob veliki cesti, po kateri hodi dan na dan toliko ljudi mimo — in tudi beračev!

Med vsemi berači pa, ki so prosili pri Dobrotnikovih ali za kruh ali za obleko ali za prenočišče, — med vsemi, pravim, je bil najzanimivejši berač — Poldek po imenu. Toliko, da so zvedeli za njegovo ime, kajti zgasil se je pri Dobrotnikovih samo enkrat in nikoli več. Prevzetnost beraška! Če je zmanjkalo kruha danes, se speče jutri. Če ti je premrzlo v listnjaku, pojdi v hlev. Če ne dobiš obleke, zašij si svojo suknjo s smrekovo skorjo — samo siten in nadležen ne boš!

Berač Poldek ni bil siten, niti nadležen. Prišel je prvokrat v Dobrotnikovo hišo ter poprosil daru, a ker ga ni dobil, odšel je in se nikdar več ni vrnil. In vendar so se Dobrotniki tega berača še dolgo spominjali — zaradi nenavadne njegove prošnje.

Berač Poldek je prosil drugod in tudi pri Dobrotnikovih tako-le: Najprej je potrkal na vrata. — Po odzivu zategnjem „naprej“ je vstopil ponižno ter pozdravil. Odzdravila mu je gospodinja nekako razburjeno, ker se je zmotila v došlem gostu misleč, da pride kak gospod, ker je potrkal.

Berač Poldek je sukal klobuk v rokah, ter gledal v tla.

„No, kaj bi ti rad“, nagovorila ga je gospodinja zadirčno.

„Hm, nevem, če bom uslišan. Pa nikar mi ne zamerite, hm, veliko prošnjo imam do vas.“

„Ničesar ni ostalo od obeda, pojdi drugam.“

„Saj ne prosim jesti, čeravno — bi jedel, ko bi...“

„Kaj bi torej rad?“

„Veliko prošnjo imam, pa se bojim, da boste zamerili, ker...“

„Ne sitnari! Obleke ti nimamo dati, denarja si lahko naberaš obcesti, sicer pa je denar beračem le v škodo, ker ga zapijejo.“

(Konec.)

Najnovejše!

Na parlamentarni seji 19. t. m. je izjavil ministrski predsednik Vesnič, da smatra vlada sprejetje 15. člena volilnega zakona (pasivna volilna pravica uradnikov in učiteljev) za izraz zaupanja parlamenta. Isto je izjavil tudi Protič. Po tej izjavi so se odstranili demokratski ministri in večina demokratskih poslancev. Nato so podali posamezni klubi in stranke svoje izjave. Jugoslovanski klub je podal po poslancu Smodeju izjavo, da je bil klub načelno vedno za pasivno volilno pravico vseh stanov.

Ker pa je nevarnost, da proti vladi kriza ter je zunanji položaj zelo težaven ter je volilni zakon itak le samo kompromisen, bo glasoval klub za vladni predlog. Pri glasovanju je glasovalo za vladni predlog 64 poslancev proti 68. Iz tega nezadostnega glasovanja je dobila vlada nezaupnico parlamenta in je gotovo pričakovati v najkrajšem času vladno demisi-ję in zopetno vladno krizo.

Mala naznanila.**Razna:****Trapistovski sir**

pristni, prvovratne kakovosti prodaja in razpošilja vsakovrstno sadje kupule prodaja in razpošilja

MATIJA LAH,
trgovca
Maribor, Glavni trg 4.

Sedlarji! POZOR!

Lepi „BLANK“
dobite v Mariboru, Kralja Petra trg 9. Bittiger. 579

Proda se:**512 URE**

vsake vrste se sprejmejo v popravilo. Zaloga ur zlatnine in srebrnine. Cene zmerno. Postrežba točna.

JAN IGNACIJ, MARIBOR
GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

Naročajte naše liste!**Inserirajte v „Straži“.**

BENCIN
DISEL-OLJE
STROJNO OLJE
TOVOT-MAST

dobavlja promptno

MINERALNA RAFINERIJA
DRAVOGRAD.

Dopise na centrale v Mariboru. Tel. 80. Brzojavi: Rafinerija.

Oddaje se zastopstva zmožnim tvežkam v vseh večjih mestih Jugoslavije.

POZOR! POZOR!**K. Worsche, Maribor**

Gospodska ulica 10.

Veletrgovina z manufakturnim blagom.

Priporočna svojo bogato zalogo po jako nižanih cenah.

ČOKOLADE

švicarske 10 vrst.
italijanske 2 vrsti,
amerikanske 1 franceske
v raznih velikostih, sortirane in pojedino razpošilja pečenji od 8 kg višje po pošti in železnici

Julij Meinel

d. d.

Zagreb

Ljubljana Maribor

Zaboje (kište)

za sruje, okovane na zaklep, tunke ali deže (kible) za špeh prodaja
Matija Lah, Maribor,
Glavni trg 4.

Posestva na prodaj:

1. Gostilna s prostori za prodajalno, jedonastropna hiša, lešenica, mesnica, bled, sadonosnik, štiri orale nji s travnikom pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Cena: K 240.000.—
2. Vinogradno posestvo: 2 orala ameriškega vinograda izbornih vinskih trt, 7 orolov travnika in njiv, 6 orolov polnega bukovega gozda s vinogradnimi potrebščinami v Grušovi dobro uro od Maribora. Cena K 160.000.—. Pojasnila daje notar pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Fran Stupica. 577

Dober glasovir,

zrezljana K-uro, nihalnico, zlato moško uro, uro za pestnico, pristno biserno ovratno uro, brilantni prstan, uhane, za pestnico, srebrne žlice, perilo, domače platno, razno moško in žensko obleko, klobuke, čevlje, bluze, obleke, jopice, plašče, salonsko obleko, salonski jaket, telovnike, površnike, torbice za akte otroško postelj, pohištvo, spalni divan, stole, zastore, kamine, preproge, podobice, ogledala, svetilke, svečnike, kozarce, vaze, razne sekirice, knjige, otroške igrače, kristna garnitura, sing. šivalni stroj, ročna dela, razno drago prodaja Schmidl, Koroška cesta 18/1. Maribor. 585

Službe:

Mladenich s 4 razredi realk, dovršil trgovski tečaj, vešč strojepisja in stenografije išče nameščenja pri kakih trgovskih tvrdki. Naslov: Vekoslav Šantič v Kaštelstaci (Dalmacija). 589

MILO, KAVA, SLADKOR

v kockah 533
po nižani ceni pri
Ignac Tischler, Maribor
Aleksandrova cesta 19

JOSIP NEKREP

tesarski mojster in
stavbeni podjetnik v
Mozartovi ulici 59
v MARIBORU

se priporoča za popravila in za napravo novih stavb za točno izvedbo

VELIKA**VRTNA VESELICA**

na vrtu gostilne gosp. Mihaela Živec

„gostilna pod Pohorjem“

(poprej Reiser) v Pekrah,

katero priredi

„Zveza vojnih invalidov za Maribor in okolico“

v nedeljo, 25. julija popoldne.

Za obilo zabave, za dobra jedila in pristno pijačo je preskrbljeno. Vstopnina 4 krone.

Pridite v obilnem številu!

INDUSTRIJA ZESTE D. D.

BRZOJAVI: **ZAGREB** TELEFON
Spiritusindustrija. interurban 4—98.

BOŠKOVIČEVA ULICA 7. 506

Ima v Ljubljani skladišče finega rafiniranega špirta kot: „BALKAN“, trgovska spedijska in komisijska deln. dr., tega dobavlja iz svojih tvornic, surovi špirit za tvornice, kis in denaturirani špirit na veliko. Naročbe prejema glavni zastopnik MAVRO FÜRST, LJUBLJANA, SODNA UL. 5.

Raznovrstno usnje in vse čevljarske potrebščine

se dobijo po najnižjih novih cenah v

Slovenski ul. 20

v Mariboru, na dverišču

pri

590

Kohnstein in Reisman**BENCIN & AVTOOLJE**

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel zastopstvo mineralne rafinerije Dravograd

ter imam zmiraj v zalogi vse v to stroko spadajoče predmete za nadrobno razprodajo. V zalogi imam nadalje po najnižjih dnevnih cenah vedno najboljše specerijske in kolonijalne pri-delke in bode pri meni vsak najboljšo postrežen.

Jakob Preac, Maribor

(preje Quazdent)

trgovina z mešanim blagom, Gospodska ulica

565

STROJNO OLJE & TOVOT MAST

PRVA JUGOSLOV. TOVARNA ZA USNJE IN ČEVlje NA BREGU

PRI PTUJU

je pričela z izdelovanjem torbic in in drugega galanterijskega blaga iz najfinejšega usnja.

V zalogi ima tudi prvovrstne gamaše lastnega izdelka.

Naročila se izvršijo po najnižji ceni.

KORUZA

zdrava s 2 do 5 odst. poceni 360 K za 100 kg poslavno vagon nudi več vagonov

Mil. M. Pejič, Gospoglinci, Bačka.

569

RAZPIS**službe podkovskega mojstra**

na državni žrebčarni Selo pri Ljubljani. Služba bi bila za enkrat provizorna in plača po dogovoru. Po enoletnem zadovoljivem službovanju bi sledilo definitivno imenovanje in uvrstitev v kategorijo državnih poduradnikov. Pogoji za sprejem v službo so: jugoslovansko državljanstvo, neoporečnost, starost nad 18 in pod 40 let in z dobrim uspehom dovršena podkovska šola. Prošnje naj se opreduje s krstnim listom, domovnico, uradnim zdravniškim spričevalom, navedenim spričevalom pristojnega županstva in s spričevalom podkovske šole. Kompetenti naj navedejo v prošnjah tudi zahteve glede plače.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani.

587

Papir in sicer konceptni in boljši se dobi zdaj v Cirilovi tiskarni v Mariboru, kolikor ga kdo želi. Cene dosedanje brez vsakega poviška. Trgovci in urade opozarjamo, da porabijo to priliko in si naroče papir, dokler ga je dobiti.

Štefan Režonja

v Renkovcih pošta Turnišče Prekmurje, razpošilja na vse strani Jugoslavije jaica in raznovrstno živo perutnino.

LINOTIPISTA

izurjenega liče Katoliška tiskarna v Chicagu. Tedenska plača 40 dol. Kdor se zanima za to službo, dobi vsa pojasnila pri g. L. Zakrajšek, ki se sedaj muči v Ljubljani, Hilsnerjeva ul. 10.

PO CENI

manufakturno blago je dospelo iz inozemstva in se dobi pri **J. N. Šoštaric** MARIBOR, Gospodska ulica 5.

Sukno za moške obleke, meter K 220 —, 260 —, 300 — itd.
Hlačešina za moške obleke, met. K 70 —, 80 —, 100 — itd.
Izgotovljene moške obleke, suknene K 1500 —, 1800 —, 2000 — itd.
Izgotovljene obleke iz hlačešine, K 600 —, 700 —, 800 — itd.
Izgotovljene moške hlače iz hlačešine, K 140 —, 160 —, 180 — itd.
Izgotovljene hlače za dečke, K 60 —, 70 — in 80 —.
Plavina, močna, meter kron 42 —, 48 — itd. na dveh straneh tisk, meter K 50 —.
Pri stari zalogi so se cene primerno znižale.

Velika letna perila in pletenila last. izdelkov.